

V. ÉVFOLYAM
Megjelenik
minden vasárnap
Ára 3 óra 1 ft. 50 kr.

Az előfizetési pénz a
KIADÓ - HIVATALBA
városháztér 6. sz.
alá küldendő.

Pest, jun. 18-én
1871.
25. szám.

GYŰJTŐKNEK
öt előfizető után
tiszteletpéldány jár.
Egyes péld. helyben ára: 10 kr.

Szerkesztői iroda:
Városháztér 6. sz.
ide küldendő mindenféle kéz-
írat, mely „Ludas Matyi”-nak
van szánva.

Előfizetési felhívás.

Azon tisztelt előfizetőinket, kiknek becses megrendelésük, illetőleg előfizetésük f. évi június utolján lejár, tisztelettel felkérjük sziveskedjenek újbóli megrendelésüket minél előbb megtenni, hogy lapunkat fennakadás nélkül expedíálhathassuk.

A szerkesztő.

A felső házhoz !

— a Cziráki-Apponyi-féle consortiumnak ajánlva. —

Mikor döglődik a bestia
Utoljára még egyet rug, —
Mielőtt kifúná paráját. . .
Nagyot szussszant, hogy szinte zug, —
Mutatja dölyfös-kevélységét
Még döglődő óráján is,
Mutatja, hogy ő igaz kékvér
Nem holmi gemischt, vagy hamis.

Ezt a példát szabom reátok
Nagyméltóságu főrendek!
Azok után, a mik a multkor,
Gyűléstekben véghez mentek!
Látjátok, hogy döglődik a kaszt:
Rugtok egyet a törvényen, —
Látjátok, hogy nem messze a vég:
Szussszantatok nagy kevélyen!

Persze az a nagyon bölcs káput
Sehogyse tudja bevenni . . .
Hogy ne legyen eztán jogotok
A szegény husát le enni; —
Telepítvényi javaslatot
Ezért küldöttétek vissza!
Lám, lám! tán a régi időket
Ohajtjátok ismét vissza!!!?

Bizony jó világ is volt rátok
Századokig elnyult a per. . .
Nem volt váltó, — de volt uriszek,
S a magyarópálcza jó szer! . . .
Hajtátok vitézül a nyulat
Parasztszántotta ugaron,
Tán épen ott, hol őseitek
Véresen vitytak egykoron!

Mellékelve van a „Ludas Matyi” és „Népszava” megrendelési iva.

Méghis

Őseitek?... tén Wesselényi
Mondá holmi inasokról:
Azok minket... mi meg azokat...
S ez igaz köztetek sokról!
Cseh, német, morva, — tudja fene
Mely ország szalasztá őket!...
Ilyen gyöngyhad szaporította
Jobbadán nálunk a főket!

Tisztelet ám a kivételnek,
Annak a kibén igaz vér...
Magyar szív, magyar lélek lakik,
Ezt nem bánom a sok gazért, —
De igenis megkorbácsollak
Elkoresosultak, titeket,
Kiket még most is az elmúlt vad
Korszak reménye hiteget!

Ne is gondoljátok, hogy sokat
Tettem vóna rólatok fel,
Mert ismerem származástokat
Neveltetésteket, — s evvel
Megmondtam mindent. — Hányadik az
Kit édesanyja szoptatott?
És az, kit a magyar erényre
Jó magyar apja oktatott?!

Erkölcstelen rimák emlőin
Nyaltátok a feslettséget, —
Jézsuiták s bigott papoktól
Nyertétek a bölcseséget!
Husz évvel már festett koporsó
Legtöbbeteknek a neve,
S megvénülvén: a legnagyobbbrész
Pap-edény s mendikás leve!

Ósi birtok elherdáltatott
Külföldön a tivornyákra,
Vagy bejegyzetett töménytelen
Szám nélküli adósságra!
S ti ott ültök felfútt pofával...
Kevély nyakkal, peczkes orral...
S elbutulva daczolni mertek
A haladni vágyó korrall!

Vigyázzatok megrothadt tőkök!...
De mégis, — nem fenyegetlek,
Hanem a mi legeslegillőbb
Irányatokban, — megvetlek!
Bár csak az a Széchenyi Ödön
Hozatna oly seprő gépet:
Mely seperné le a pokolba,
Ezt az impertinens népet!!!

Nagy Bögös.

Eredeti levelek.

Öcsém Matyi!

*Elmondám neked a minap fenn járván Budapestén,
mily vérig bántott engemet az a tenger czilinder, bugyogó s
napernyő együtt férfi emberen s általában az rohanva haladó
elosztrázkodás még a viseletben is.*

*Haza érkeztél ide a lassu Tisza alsó partjára, a
mindig romlatlan törzs magyar nép körébe, ahol az ilyféle
czondraságot csak a keresztül utazó németeken és zsidókon
látjuk, azt is ritkán mint az üstököst, — eszembe jutott egy
igaz történet az 50-es évekből s azonnal feltettem magam-
ban, hogy megírom neked, — hogy te meg a Matyiba írd ki,
tanulságul: azon korcs magyaroknak, kik szép nemzeti vi-
seletünket és szokásainkat csupa osztrákmagyaroskodásból
oly könnyen eldobják, — odáig csufitra el magukat, hogy a
Budapestre febránduló tiszaháti magyar ember alig tudja
már az utcán megkülönböztetni — melyik a férfi melyik az
asszony ember?*

A történet következő:

Az 50-es években, az Almásy család meg osztozván
török-szent-miklósi uradalmán — az uradalmi tisztartót,
mint a gazdaszvilágban köztisztviselőnek álló nevezetes fér-
fiut, még az osztály bevégezte előtt a szomszéd megyékből
több helyre hívták jószágigazgatónak — szerencsésnek
tartván magát azon birtokos, aki megnyerheti.

A többek közül egy A. megyei királyi tanácsos ur a
fekete vagy fehér körös mellől, bizony már nem jut eszembe,
— kérte fel igen tisztességesen hozzá írt levelében a tisz-
tartót, lenne szives több ezer első osztályu holdból álló —
teljesen berendezett és felszerelt birtokát megsemmélni, —
s ha tetszését megnyerendi: igazgatását átvenni; az előző-
leg ajánlott feltételek, igen kedvezők voltak a meghívottra
nézve.

A tisztartó elhatározván ezen birtoknak megtekinté-
sét — egy májusi nap hajnalán elindul az uradalmi tisz-
tartói lakból — maga nevelése kitűnő három lovu fogatán
s másnap déltáján behajtat a kir. tanácsos udvarába.

Leszállván kocsijáról, egy pillantást vetve a lakra
s udvarra, „ez rendes ember“ mondá hallható hangon s
megyen a tornác lépésőjén felfelé. A kir. tanácsos urat

kérdezi, az inas bevezeti. Az egyszerűen diszes termek egyikében ült olvasásba merülve a ház ura. Magas szikár-simára borotvált hatvanas bugyogós — különben hajlékony mézes beszédű s mégis büszke egyéniség.

Én N. N. tisztartó vagyok Török-Szent-Miklósról, nagyságod szives meghívása következtében megjelentem — nagyságod birtokának megtekintése . . és vág közbe a lak úra. reményem a szemle után birtokomnak gondjaiba átvétele végett.“ Igen örvendek, hogy szerencsém van tisztartó urhoz, — önnek mint gazdásznak az egész alföldön elterjedt kiváló jó hírre ve s őszinte vágyam önre bizhatnom birtokom igazgatását, sietteték önhez intézett levelem elküldését. De ime jelentik, hogy tálalva van először ebédelniük s azután majd széjjel néztünk a majorok között. Ide mellém tessék kérem — úgy ni.

Öten ültek az asztalnál. Az inas szét hordja a levest. Megeszik. Hozta az inas a húst, — azt is megeszik.

Ekkor a tisztartó szétnéz az asztalon — viz akár-mennyi — borfélének hire sines.

Az inas hordja a vastag ételt — kínálja a tisztartót — a tisztartó azt mondja: köszönöm.

Hordja a fésztaét — köszönöm.

De kérem méltóztassék, szól a királyi tanácsos hiszen éhen marad, — tessék kérem, — mondják szakácsom nem rosszul főz — „köszönöm“ — volt a tisztartó válasza.

A sütnél már feltűnt a háziurnak a folytonos köszönöm; az istenért talán rosszul érzi magát tisztartó ur, hogy éppen semmit sem eszik?

Nem biz én nagyságos ur! válaszol magyar egyenes-séggel a tisztartó — de én mikor eszem. inni is szoktam.

Felséges viz mondhatom — tessék — tölt az tisztartó poharába.

Elhiszem, de ne tessék kérem fáradni — én tisztaháti ember vagyok — én a vizet bizony csak mosdani használom.

Én pedig bort soha sem iszom, fölötte sajnálom mondá a tanácsos — s egészségi szempontból asztalomra szeszes ital soha sem tétetik, — de házamnál sines — sem itt on sem Budán, ahol rendszeren lakom.

Az ebédnek vége lévén a tanácsos és tisztartó a tornácra mentek, — a tornáczon a tisztartó elővevén pipáját és dohányzacskóját, — magyar szokás szerint megkínálja a tanácsost mondván: merem ajánlani saját természetnyem — vegyíték vagy nyolcz féleből — és hat éves.

Köszönöm — nem dohányzom. Hm nem is dohányzik dörmögi magában a tisztartó.

Ferkó kiált kocsisának fogjál.

Ugyan kérem, hiszen van nekem fogatom — majd be fogatok én! az lenne még szép, hogy az ön lovain járnók be a majorokat.

Ferkó kocsis az alatt befogott s elő is állott.

Isten megáldja nagyságodat! majd én csak haza megyek, — bucsuzék a tisztartó.

No de mi leli az istenért, ki bántotta? — csak nem teszi talán, hogy vissza utazzék mielőtt a tagot megszemlélnök?

De én megyek nagyságos uram!

No de mondja meg legalább az okát, hebegi a tanácsos.

Jobb lesz, ha meg nem mondom nagyságos ur s azal indul kocsija felé.

De már kérem mégis akarom tudni az okát tisztartó ur bánásmódjának, melyet megvallom — töltöttébb sajnálok.

No hiszen ha már egyáltalában tudni akarja nagyságod, én becsületes kálvinista magyar ember vagyok — s nem szoktam zsákban macskát árulni — hát megmondom.

Hát hogy amint jöttem úgy el is megyek, annak az az oka — mert én uram olyan embert, aki bort nem iszik, — nem is dohányzik — se bajusza se szakálla, de hozzá bugyogót és menykőfogót (cilinder) visel, nem szolgálnék azért, mert az uram nem lehet becsületes magyar ember.

Jó egészséget kívánok, Ferkó hazafelé.

Azt hiszem ecsém, hogy éppen apropó lesz ez a történet most a Matyiban közölve, midőn az elnémetesedés ellen erőlyesen felszólaltatok.

Illő becsüléssel maradtam hozzád bátyád

Tiszaháti.

Munkás ballada.

Nagy a hajsza Buda-Pesten
Napvilágon és napestén. .
Talpon áll constábler drabont. .
Meg álj! ki vagy? munkás talán?
Mars a kóterbe szaporán!
Mindenkinek e szóval ront.

Városház tözsomszédjában
Narancsárus talián van,
S boltját feltöri a zshivány,
Ezt nem veszi észre drabant
Sem az álmos constábler had
Még maga sem Thaisz kapitány!

Városháznak — milyen fura?
Pincze, kamra, zege, zuga
Munkásokkal van már teli. .
Miért? mert hát hős Thaisz Elek
Olyan derék magyar gyerek,
Csak is a munkást kedvelli.

A dolegatyusok

Czigány: Ugyan ides miltóságos uraim, nem adnának nekem egy pipadohánykát?

Zsedényi: Szivesen More! nesze itt van, tölts rá a saját kostökömből.

Bécsben.

Czigány : Hát kirem alázatossággal tekintetes uraim egy kis tüzet.

Wahrman : Nus mit akharsz még czigány?

Czigány : Csák ást akarom megkirdeezni, hogy maguk ugy i csák diákok ?

Válaszul Ludas Matyinak.

Talán édes bortól, vagy mitől beszélek?
Nem! megszállt engem is a pütkösti lélek;
Midőn verset írok a Ludas Matyinak. . .
A ki áldást küldött reám is a minap.

Hej, nem emlegetem a mamelukhadat,
A mely sok bakot lő s kevés nemes vadat!
Éljen az igaz ügy: mit mindig tiszttelek
S ne a közöstitgyes kortes filiszterek.

Hej, nem emlegetek minisztercseréket!
Kinek jószága rossz, mindig a cserélget.
Próbálgat a kormány Paulerrel Tóththal,
E nagy rongvoskodást sohse győzi föttal.

Minek mondanám, hogy rendben van a széna,
A midőn fináncot szemlélhetek néha,
Kit a zajgó piac szépen elsilápol
Ha dézmálni akar a magyar dohányból.

Nem arra lelkesít a szent lélek engem,
Hogy a vég nyomornak nagy adóját zengjem. . .
Mitől a gerenda majd hogy le nem szakad,
Kerkápolvi válik majd nullá ez alatt.

Mért gyujtanám meg, hogy égjen a szövétnek:
A törvényesített törvénytelenységnek?
Se mult, se dicsőség, se nagvság, se élet. . .
Uralkodó csillag lett már csak a német!

Tudom, a szent lélek nem ad erőt arra:
Hogy elvesztégessem bugvogóra, frakkra,
Mít a magyar dandik széltében viselnek,
Oh e nemzedéktől minden bűn kitelhet.

Kétfélt sas fészkel a honvéd kardbojtján,
S terjengeti szárnyát fénves Buda ormán.
Kétfélt sas áll őrt, kétfélt sas felett:
Míg a bonfi bánat szívünkön fog helyet.

Hanem a szent lélek csak arra serkentget:
Hogy a szabadságról én is énekeljek:
Szabadság, szabadság! boldog égi álom!
— Mondá a föld népe — te vagy ideálom!

És mint egy Ikarus, midőn közel érte
A napot, kesorin meglakola érte;
Míg az áldozatnak felpárolog vére,
Deákpfával néz Pilátus az égre.

Megmossa két kezét, ha a csinyt megtette,
Komoly a komondor, ha a hust megette,
És a közvélemény-e hétágu ostor
Üldözése nyomán, még korpát se kóstol.

Dicső szép szabadság! alig látott Páris!
Gyilkot meritettek kebeledbe már is. . .
Méltán utárod meg az emberiséget,
Kit az érdek s vizsály izre-porra tépett.

Felszárnyalsz mint galamb, a nagy messzeségbe,
Biztosabb nyugalmad van ott fenn az égbe —
Mint igás rabszolganép közt nyomorogni,
Melynek szive érted nem bir feldobogni.

Herkó Páter.

Menyei levél.

Csernátony Lajos urnak az Ellenőrben.

*Ugyan ki a ménkü tudja már önnek a gusztusát el-
találni? ha a Pesther Lloydal nem marakodhatik,
neki esik Rákosi Jenőnek, — mikor már tüzet is oká-
dott reá, akkor veszi észre, hogy nem méltó vele veszeked-
nie. — Azután neki fortyanik Talián Náczinak, mi-
kor ezt összelipótmezőzte, nekik rugtat az ultra-
montánoknak, kik a ponyvaírodalmi pamphleteket terjesz-
tik, ée nagyban udvarol, a „magyar papság derék,
tudományos és hazafias többségének,“ — a
kiket a Magyar Államért ugyancsak megszokott dorgálni
— s felhívja őket tiltsák be az ilyeneket (talán elment a
sütni valójuk, hiszen épen ők iratják, nyomtatják sat.)
azután rá agyarkodik azokra a sokszor feldicsért és
felmagasztalt mágnásokra, hogy a kész hasznot miért
nem engedik kisiklani a zsebükből? Már ilyen sok felé
csakugyan az én kaszám se fogott, ubi nota pernicitas?*

Ez asztán igazi két garasos politika!

Vas Gereben.

Szabadkai életképek.

XX. kép

Vejem uram és ipam uram gusztusa.

Cicsiri: Fejtsd meg nekem kedves Borsika hu-
gom: miért nem szereti Lénárd Máté vejem uram a
„kétszersültet.“

Borsika: Hát azon egyszerű oknál fogva, mert
az ő természete csakis a sületlenségeket emészt
meg.

Cicsiri: De hát ellenben: miért szereti Miska
bácsi ipam uram a „kétszersültet?“

Borsika: Ennek oka meg abban rejlik, hogy az
öreg ur, hosszú életén át, mindig sületlenséggel élt.

Páter Szömöröcsényi „kanápa“-jának életlapjából.

A d o m á k.

P, helységben állomásozó olasz katonaság német parancsnoka tánevigalmat adván, a helybeli közbirtokosságot is meghívta, — még a 40-es években volt ez. — Az urak közt egy igen tréfás K. nevű ur — az előtt maga is katona — azt mondja az ajtón álló őrnök: vigyázzon ön, az őrnagy ur meghagyta, hogy maszkba senki be ne jöjjön, s egy fiatal ur mégis hamis orrt tett fel, ha jön, be ne eressze a multságba. — Ezt elbeszélte több vendégeknek, s várták az eredményt. — Egyszer jön N. ki még Pulszkinál is elébb odaszaladt, mikor az ormányokat osztogatták. A katonaőr a megbizáshoz képest híven elébe állt s rá kiált:

Halt maszk!

N. . meglepetve felel: Ik nid maszk.

A katona ismétli:

Ja-ja maszk . : naze ist maszk.

Erre N. orrát megfogva bátran kiált:

Náza nix maszk, náze natur, mire az őr a rengeteg ormányt meg tapintván mondja:

Ja naze natur, passirt. Így jutott be N. . a vendégek hahotája közt a terembe.

Egy iszákos egyén, ki egykor jómódu gazda volt torokfájásban szenvedvén, elment az orvoshoz, hogy nézné meg mi baja van torkának.

Az orvos feltátatván vele száját, azt mondja: nem látok én semmit is ott.!

No uram — szolt a pátzien — csudalom, hogy nem lát, pedig elég széles az, mert egy ház meg egy hajó ment már ott le.

Találkozik a cigány bíró tétel után egy falusi volt esküdte s kérdi: hát már nem esküdt kigyelmed? Nem ám, felelé az. — Áj! pedig de jó gyáva esküdt volt kigyelmed, ugyan kérem, ugy tették ki, vágy nem tártották meg?

N. helységben lakott egy ember, ki valamely ispótálynál több évig szolgálván, lakos társai közt elhirdeté, hogy ő már mint olyan tapasztalt orvosféle, többféle betegségeket képes meggyógyítani és pedig olcsóért.

Az olcsó szó több értetleneket elesábitott, a midőn bármely bajban volt is a beteg, — eret vágott. — Egy érvágás ára 50 kr levén, egy betege 1 forintosat adott neki, melyből vissza adni nem tudván az Aeskuláp, más napi látogatáskor a visszajárando mennyiséget meghozni ígérte. — El is ment, de pénze ismét nem volt, s miután a beteg folytonosan gyenge volt, így szolt: tudja mit tartsa a jobb karját is, hadd vágjak azon is eret, ekkor osztán quíttek leszünk.

És ugy tett mint mondá, a beteg azonban nem csak orvosával, hanem az étellel is quított!

Az egyszeri plébánus urat Pókna k hívták.

A henyé életben kegyetlenül felhízáván ő tisztelendősége, utaztában egyszer, azt kérdi az ő kocsissától.

— Fijam! — valjon láttál e te már két mázsás pókot?

— Nem én válaszolt a kérdezett. Juj! de disznó fertelmes állat lehet az, tisztelendő plébánus uram.

Egy másik plébános ur, egyszer egyházi felsőbbségétől két rendbeli körlevelet kapott. Az egyikben különösen az volt tudokra adva a kegyes atyáknak, hogy csinos barna, kerekded parókat, és csak ötven éves gazdasszonyt szabad tartaniok.

A plébános ur azonban ugy olvasá az egyik körlevelet, hogy csak ötven éves parókat, és egyedül csinos barna, kerekded gazdasszonyt szabad tartaniok. Erre aztán nagy aggodalomba jöve a tisztelendő ur azt mondá:

— Hisz a gazdasszony fölött nem busulok, de hol veszem én az ötven éves parókat!?

Két távirat Bécsből.

I.

A „Magyar Állam“-nak.

Dicsértessék páter Simor
Szilágyi és gróf Cziráky!
Lonkai szent Antalkával
Mert hát négyen ők vívták ki:
A minden igaz hívőre
Oly igaz mint esalhatatlan
Kegyes fejedelmi váaszt. .
Hogy a szentséges congressus
Üdvözítő műve ellen
Kifogást épen nem támaszt.

II.

A Ludas Matyinak.

Örvendj Matyi! a hegymőgi
Cziráki és páter Tritytrot
Ő nagy jezsuitaságuk
Bezzeg eszmadiát fogott.
Habókolnak és bókoltak. .
Csakhogy confirmáltathassák
A congressus törvénytelen
Tömjén szagu határozatát.
De ez egyszer a szent atyák
Orra bezzeg hosszur nyult. .
Midőn ezt a választ kapák:
„Non possumus“ Virgil! abzug.

Diskurszus Iczig szomszéd és Mihály gazda közt.

Mihály gazda:
Tudja e szomszéd! mi különbség van a pest-megyei jobb oldali és baloldali tisztviselők között elvi tekintetben?

Iczig szomszéd:
Thodni fogom, ha megmondja khend.

Mihály gazda:
Hát csak az a különbség... hogy a jobboldaliak, a főispán beszédjét magasztalják, a mit instellátziója alkal-

mával tartott a megyeházán: a baloldaliak pedig a pezs-gőit dicsérik, a mit megittak a lövöldében.

Levél a másvilágról.

Lónyai Menyhért urnak a Dunántuli református egyházkerület főkurátorának Bécsben.

Per Amorem Dei Menyus! mit mivelsz? Protestálok az ellen, hogy pápistává lettél? vastag nyaku kálomista létedre hajadon fővel figurálsz az urnapi processión!!! Menyus! Menyus! ha te így akarsz idvezülni, akkor csak menj Rómába! Pápa helyett keresd fel a pápát.

Kálvin János.

Zsiga pósta.

T. Jánosnak Szatmár. Jólmondod pajtás! hogy a Deutschféle actien-gesellschaft lerchenfeldi druckereijából

kikerült s Tök Jankó általszerkesztett „Magyarország és Nagyvilág“ üzéri lapról nem lehet tudni, hogy magyar, német vagy zsidó irányban halad-e? hanem Tök Jankót ne becsüld meg annyira, hogy komolyan szóba állj vele.

Tudod, a ki korpa közé elegyedik megeszi a... disznó.

Duna-földvári atelette.

Ehesi: Azt hallom sokan voltak páter Makutyi 60-ik születés napja lakomáján...

Ihasi: Hát nem tudod a mit Petur-Bán oly rég megmondott: hogy a megterített asztal legyekben épen nem szokott szükölködni.

A sziget ujfalusi plébánus albumába.

Baloldali valál elébb.

S mit tön egy püspöki ebéd?

Jobboldali levél te Léb!

A menykő üssön hát beléd.

A „HUNGARIA“

n a g y s z á l l o d a

(GRAND HOTEL HUNGARIA)

A Duna mellett, pompás fekvésű ujonépült

„Hungaria“ nagy szálloda

megnyitásáról ezennel van szerencsénk azon szives kéréssel értesíteni hogy ezen a t. közönséget, nagyszerű vállalatot, mely a nagy szálloda minden kellékeit egyesítvén, a legfokozottabb kényelmi igények szerint van berendezve, becses ffigyelemmel és ajánlatával támogatni sziveskedjék. Mi igyekezni fogunk, hogy lakás, konyha és pincze körül szerzett régi jó hírnevünket ne csak igazoljuk, hanem folyton emelhessük.

Illmer és Zeillinger.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: MÉSZÁROS KÁROLY.

Pest, 1871. Nyomatott a „Magyar Nyomda“ bettível, (Lipót-utca 11. sz. a.)